

Handläggare
Ylva Kuylenstierna
Telefon: 08-508 24252

Till
Skärholmens stadsdelsnämnd
2023-08-31

Ersättningsnivåer bostad med särskild service

Svar på remiss

Förvaltningens förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen och överlämnar den till kommunstyrelsen.
2. Omedelbar justering.

Sammanfattning

Stadsledningskontoret föreslår förändringar i de nuvarande ersättningsnivåerna inom Bostad med särskild service för vuxna enligt LSS. Förändringarna syftar till att minska antalet omsorgsnivåer och bättre balansera den enskildes behov. Antalet nivåer föreslås minska från sju till fem för gruppboende och från åtta till fem för serviceboende. Ersättningen föreslås öka i de lägsta nivåerna och minska i de högsta nivåerna. Förändringen är beräknad för att vara kostnadsneutral för staden. Förslaget har tagits fram efter en översyn av stadens nuvarande nivåbedömningsmodell och ersättningssystem. En arbetsgrupp har analyserat synpunkter från tidigare översyn samt jämfört med andra kommuner. Utförare av bostad med särskild service har också framfört synpunkter på nuvarande ersättningssystem. Framförallt framkommer att ersättningen för de lägre nivåerna är för låg och att motivationsarbetet inte inryms i ersättningen. Stadsledningskontoret har beaktat dessa synpunkter och föreslår nya ersättningsnivåer som minskar antalet nivåer, ökar ersättningen i de lägsta nivåerna och minskar den i de högsta.

Förvaltningen ser att förslaget kan medföra positiva effekter för personer i serviceboende där man generellt har lägre omsorgsnivåer och det är vanligt att personer är i behov av mer motiverande stöd än praktisk omvårdnad. Samtidigt är det en majoritet av personer boende i gruppboende som har en omsorgsnivå i det högre spannet. Det finns därför en risk att det nya ersättningssystemet medför negativa ekonomiska konsekvenser för stadsdelsnämndsområdet.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har remitterat ärendet ”Ersättningsnivåer bostad med särskild service (LSS)” till stadsdelsnämnden för synpunkter. Svar på remissen skall ha inkommit senast den 19 september 2023

Ärendet

Kommunstyrelsen och socialnämnden tillsammans med stadsdelsnämnderna har i Stockholms stads budget för 2023 uppmanats att se över det befintliga systemet för ersättningsnivåerna för vissa insatser inom LSS. Förslaget har tagits fram efter en översyn av stadens nuvarande nivåbedömningsmodell och ersättningssystem där staden har analyserat synpunkter från tidigare översyn samt jämfört systemet med andra kommuner. I samband med översynen har även synpunkter från utförare av bostad med särskild service inhämtats.

Ändringarna föreslås gälla från och med den 1 januari 2024.

Kommunstyrelsens tjänsteutlåtande beskriver att stadens befintliga ersättningssystem behöver anpassas efter dagens förutsättningar. Målgruppen som bor i bostad med särskild service enligt LSS har förändrats över tid där särskilt personer med neuropsykiatriska diagnoser har ökat. Det nuvarande systemet är baserat på resursfördelning och har inte kunnat tillgodose behovet hos personer med exempelvis högfungerande autism. Bland synpunkterna från utförare framkom att ersättningen för personer i de första nivåerna är för låga och inte motsvarar det arbete som genomförs med exempelvis motivationsinsatser.

Stadsledningskontoret har genomfört en ekonomisk analys där man jämfört de nuvarande ersättningsnivåerna med de nya föreslagna nivåerna. Denna jämförelse har utförts för flera av stadens kommunala utförare samt för utförare inom LOV (lagen om valfrihetssystem). Genom dessa jämförelser har stadsledningskontoret funnit att de föreslagna ersättningsnivåerna har en relativt liten inverkan på utförarnas totala budget. Detta beror på att sammansättningen av nivåerna i gruppbostäderna inte är homogen. Det är ovanligt att en utförare har flera individer med enbart höga eller låga nivåer. Stadsledningskontoret har också analyserat hur de föreslagna ersättningsnivåerna påverkar de stadsdelsnämnders tilldelade budget. Påverkan på budgeten är överlag begränsad men vissa stadsdelsnämnder påverkas mer än andra när det görs en sammanläggning och omfördelning mellan låga och höga nivåer. Detta gäller särskilt stadsdelsnämnder som

har relativt många personer boende i gruppboendestäder med nuvarande bedömning i nivå 5 och 7, samt personer boende i serviceboendestäder i nivå 6 och 8. Dessa stadsdelsnämnder kan påverkas negativt av det föreslagna ersättningssystemet. Stadsledningskontoret har bedömt att det inte finns något behov av övergångsregler i detta fall.

När det gäller stadens myndighetsutövning behöver inga nya bedömningar av enskilda personers behov göras. Eftersom antalet nivåer föreslås minska behöver emellertid nya beställningar göras i stadens ärendehanteringssystem Paraply. Utöver detta behöver även nya budgetunderlagsrapporter i stadens beslutsstöd genomföras.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för socialtjänst.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen välkomnar att den befintliga ersättningsmodellen ses över. Särskilt för personer som bor i servicebostad ser förvaltningen att förändringen kan medföra positiva effekter. Inom denna boendetyper är det relativt få personer som befinner sig i de högre nivåerna och det är vanligt att personer är i behov av mer motiverande stöd än praktisk omvårdnad. Samtidigt ser förvaltningen att det nya ersättningssystemet kan ge negativa konsekvenser för stadsdelsnämndsområdet. En uträkning av de ekonomiska konsekvenserna har visat att det nya ersättningssystemet innebär en försämring uppskattat till ca 1,6 miljoner kronor per år. Förvaltningen har även identifierat en potentiell risk att externa leverantörer kan välja att inte ingå i stadens valfrihetssystem om förändringen leder till försämrade ersättning. En konsekvens av detta kan vara att utbudet av service- och gruppboendestäder gradvis minskar, vilket i sin tur påverkar tillgängligheten av bostäder i staden.

Jämställdhetsanalys

Fler män än kvinnor med funktionsnedsättning har insats enligt LSS i stadsdelsnämndsområdet vilket följer statistik generellt för staden. En del av skillnaderna mellan könen kan förklaras genom skillnader i förekomst av diagnoser. Bland män är exempelvis utvecklingsstörning och autism vanligare än bland kvinnor i totalbefolkningen. Dessa diagnoser är kopplade till personkrets 1 i LSS och därmed till rätten till insatser. Förvaltningen kan därför se att ärendet kommer att påverka fler män än kvinnor även om ärendet i sig bedöms som könsneutralt.

Patrik Åhnberg
Stadsdelsdirektör
Skärholmens
stadsdelsförvaltning

Marianne Wikander
Avdelningschef
Skärholmens
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Remissbrev
2. Kommunstyrelsens tjänsteutlåtande med dnr KS 2023/340
3. Synpunkter från funktionshinderrådet

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Patrik Åhnberg, Stadsdelsdirektör	2023-06-26
Marianne Wikander, Avdelningschef	2023-06-22